

EKSAMENSOPPGAVE

JUS4111 – Metode og etikk

Dato: 27. november 2018

Tid: Kl. 10:00-14:00

Adgangen til å anke over rettsavgjørelser er en sentral rettssikkerhetsgaranti. Av straffeprosessloven § 321 tredje ledd følger det at tiltaltes anke som angår lovbrudd «som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år» *skal* fremmes til ankebehandling. I saker med lavere strafferamme kan anken nektes fremmet etter nærmere vilkår, jf. § 321 annet ledd.

Det følger av tiltalebeslutningen hvilket lovbrudd saken omhandler, jf. § 252. Retten tar selvstendig stilling til om det straffebudet som tiltalen omhandler kommer til anvendelse, og kan etter omstendighetene isteden anvende et annet og lavere straffebud.

I straffeprosessloven er det særskilt bestemt hvem som har kompetanse til å ta ut tiltale, jf. § 67 flg. Den som tar ut tiltale er ikke nødvendigvis den samme som møter som aktor i retten, og aktor kan på nærmere vilkår endre tiltalen, jf. § 254.

Den 22. desember 2017 nektet Borgarting lagmannsrett en anke fremmet. I saken var det tatt ut tiltale etter strl. 1902 § 168 første straffalternativ, med strafferamme på fengsel inntil åtte år, men aktor, som ikke hadde tiltalekompetanse i saken, hadde endret tiltalen til strl. 2005 § 222, med strafferamme på fengsel inntil tre år og dette ble også lagt til grunn av retten.

Den 6. februar 2018 opphevet Norges Høyesteretts ankeutvalg Borgarting lagmannsretts beslutning med følgende begrunnelse:

«(13) Det er sikker rett at dersom tiltalebeslutningen gjelder et straffebud hvor øvre strafferamme er høyere enn fengsel inntil seks år, omfattes en anke til lagmannsretten av straffeprosessloven § 321 tredje ledd selv om forholdet i dommen er nedsubsumert til et straffebud med lavere øvre strafferamme, jf. bl.a. Rt-2009-1697 avsnitt 13.

(14) I Rt-2010-1652, som lagmannsretten har vist til, kom imidlertid Høyesteretts ankeutvalg til at andre ledd kom til anvendelse når retten hadde nedsubsumert til et straffebud hvor øvre strafferamme ikke overskred fengsel inntil seks år, og dette var i samsvar med aktors påstand under ankeforhandlingen. Aktor i den nevnte saken var imidlertid en statsadvokat med tiltalekompetanse i saken. I den foreliggende saken hadde derimot aktor, en politiadvokat, ikke tiltalekompetanse i saken, jf. straffeprosessloven § 67. I en slik situasjon er den opprinnelige tiltalebeslutningen avgjørende for anvendelsen av tredje ledd.»

Den 6. mars 2018 nektet Borgarting lagmannsrett på ny anken i den samme saken fremmet (LB-2018-23440). Begrunnelsen var at selv om aktor ikke hadde tiltalekompetanse, så hadde vedkommende *kompetanse til å endre tiltalen* etter straffeprosessloven § 254. Avgjørelsen er vedlagt.

Den 4. mai 2018 opphevet Høyesteretts ankeutvalg lagmannsrettens siste beslutning (HR-2018-842-U). Det ble uttalt at det var *den opprinnelige tiltalebeslutningen* som skulle være avgjørende for spørsmålet om anken kunne nektes eller ikke. Avgjørelsen er vedlagt.

1. Redegjør for den formelle forankringen av rettspraksis som rettskilde.
2. Redegjør for hvilken betydning skriftlig begrunnelse har for avgjørelses prejudikatverdi med utgangspunkt i avgjørelsene LB-2018-23440 og HR-2018-842-U.
3. Vurder lagmannsrettens lovforståelse i LB-2018-23440 i lys av rettskildebildet.

Alle spørsmål skal besvares.

***

Oslo, 20.11.2018

Christoffer Conrad Eriksen

Faglig eksamensleder

